

Nr 941

Av herrar **Eliasson** i Moholm och **Hedin**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Statens växtskyddsanstalt.

(Lika lydande med motion nr 839 i Första kammaren)

Jordbruket har under mycket lång tid kännetecknats av stigande arealskördar. Detta har bland annat möjliggjort ökade inkomster för jordbrukarna trots att priserna på jordbruksprodukter genomgått mycket små förändringar jämfört med andra varor.

Orsakerna till de stigande arealskördarna är givetvis många; det torde räcka att peka på att vi i dag använder utsäde som genom långt driven förädling ger förutsättningar för än högre skördar. Täckdikningen samt användning av handelsgödsel i förening med en förbättrad teknik är andra faktorer; listan skulle givetvis kunna göras ännu längre.

Genom att jordbrukets lönsamhet har knutits till möjligheten att erhålla höga arealskördar är emellertid odlingen av kulturväxter i dag i flera hänseenden mera känslig än forna tiders odlingar. Det är därför fullt naturligt att jordbrukarna med alla till buds stående medel söker förbättra och skydda sin gröda. Genom tillkomsten av de kemiska bekämpningsmedlen har det också blivit möjligt att bemöta de angrepp som i form av parasiter alltid hotar en långt driven kultur. Som exempel kan nämnas att det i vårt land knappast skulle vara möjligt att med tillfredsställande ekonomiskt utbyte odla oljeväxter, om inte det genom kemiska preparat vore möjligt att bekämpa skadegörarna. Om inte andra vägar anvisas, kommer de kemiska bekämpningsmedlen säkerligen att i framtiden få än större användning.

Om således bekämpningsmedlen har gjort det möjligt att förbättra skördeutfallet i en utsträckning som är en förutsättning för att odlaren skall kunna känna någon liten trygghet, så finns å andra sidan biverkningar som icke är utan betydelse i sammanhanget.

De senaste årens intensiva miljödebatt har i högre grad än tidigare fäst uppmärksamheten på de risker som är förenade med ett alltför flitigt användande av kemiska preparat. Det har också visat sig att man kan minska användningen av preparaten högst avsevärt om man i stället kan erhålla växter som icke är mottagliga för de vanligaste parasiterna.

I denna situation har frågan om den resistensbiologiska forskningen fått förnyad aktualitet.

Den hittillsvarande forskningen på kulturväxternas område har som tidigare nämnts i hög grad syftat till att erhålla växter med hög avkastningsförmåga, gynnsamma odlingsbetingelser såsom stråstyvhet, vinterhärdighet, drösfasthet, samt givetvis även motståndskraft mot angrepp av parasiter. I vissa fall kan man också peka på goda resultat då det gäller att erhålla resistent växter. Genom korsning mellan svenskt och engelskt vete har man lyckats erhålla stammar med mycket god motståndskraft mot gulrosten. På potatisens område har man likaledes genom forskning erhållit förädlingsmaterial med mycket god resistens mot potatiskräfta. Av det sagda framgår att det i vårt land bedrivs en resistensbiologisk forskning även om dess resurser hitintills varit små. Forskning av detta slag kan inte rimligtvis väntas ge utslag förrän på lång sikt. Då man från forskningshåll framför önskemål om ökat stöd för den resistensbiologiska forskningen, är det således för att möjliggöra en avveckling av de kemiska preparaten inom vissa områden.

Statens växtskyddsanstalt bedriver för närvarande viss resistensbiologisk forskning med syfte att uppnå detta mål. Om detta skall kunna lyckas bör växtskyddsanstalten få möjligheter att bedriva ekologiska undersökningar för att därigenom minska användningen av giftiga kemikalier.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att

I. 50 000 kronor av de medel som ställs till växtskyddsanstaltens förfogande får utnyttjas för ekologiska undersökningar,

II. till Statens växtskyddsanstalt för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 5 663 000 kronor.

Stockholm den 28 januari 1969

Rolf Eliasson (m)

Carl Eric Hedén (m)

i Moholm